

BIJLAGE 6 **INVESTERINGEN MET MAATSCHAPPELIJK NUT ACTIVEREN**

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut zijn investeringen waar geen markt voor is, die niet verhandelbaar zijn en waarvan het gebruiksnuut langer is dan één jaar. Denk hierbij aan de aanleg van nieuwe wegen, straten, pleinen, groen en water en het levensduurverlengende onderhoud. In de Zoetermeerse begroting werd tot nu toe op deze investeringen niet afgeschreven. Deze investeringsuitgaven kwamen in een keer ten laste van de exploitatie.

Om de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten, schrijft de BBV voor dat investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijke nut met ingang van 2017 gelijk moeten worden behandeld aan investeringen met een economisch nut. Investerings met een economisch nut worden geactiveerd en afgeschreven overeenkomstig de verwachte levensduur. Daarmee is het activeren van investeringen met maatschappelijk nut verplicht en niet langer een mogelijkheid.

Bij de toepassing van de nieuwe BBV regels hanteren wij de volgende uitgangspunten:

1. nieuwe objecten van of uitbreiding van bestaande objecten worden geactiveerd en afgeschreven;
2. onderhoudsactiviteiten in de openbare ruimte gericht op levensduurverlenging worden geactiveerd en afgeschreven;
3. onderhoudsactiviteiten in de openbare ruimte gericht op levensduurbehoud worden niet geactiveerd maar worden, net als nu, in een keer ten laste van de exploitatie gebracht;
4. investeringen met maatschappelijk nut vanaf € 100.000 worden geactiveerd. Investerings onder het grensbedrag worden, gelet op een efficiënte uitvoering, in een keer ten laste van de exploitatie gebracht.

Deze uitgangspunten worden nader uitgewerkt in de nota activa en afschrijving. Deze nota zal in het najaar aan de raad worden aangeboden.

Financiële gevolgen

Vergeleken met de nu in de begroting/financiële doorkijk opgenomen exploitatiebudgetten wordt het begrotingssaldo positief beïnvloed met € 3,4 mln. in 2017 dalend tot € 2,9 mln. in 2025. Vanaf 2025 daalt het voordeel met ongeveer € 0,4 mln. per jaar. Het voordelig effect slaat om in een negatief effect in 2034 en verder.

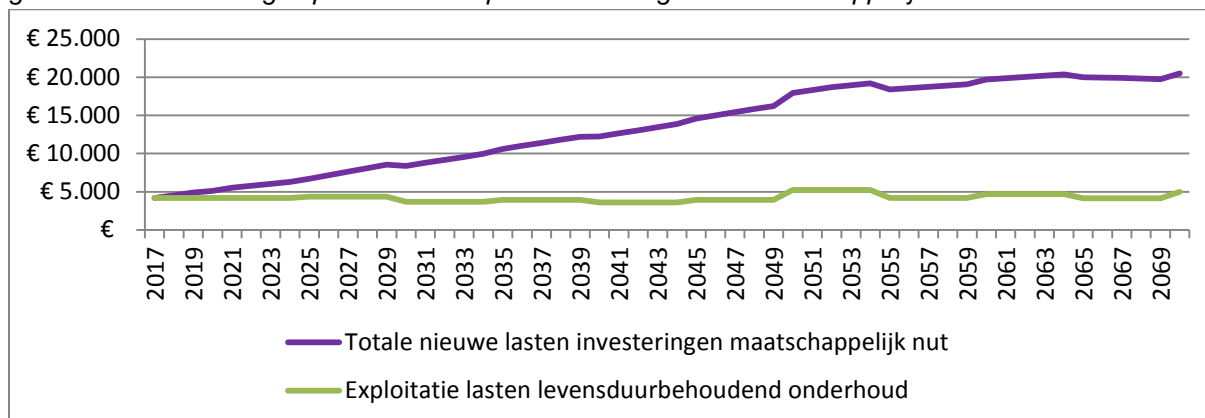
In dit saldo zijn de kapitaallasten opgenomen van de (voorgenomen) investeringen die tot nu toe werden gedekt door een bijdrage uit RIF (zoals binnenstad en mobiliteit). Hierdoor ontstaat een lager beroep op de RIF van € 8,5 mln.

In grafiek 1. zijn de nieuwe exploitatie- en kapitaallasten voor maatschappelijke investeringen in de tijd weergegeven. De kapitaallasten lopen in de tijd op als gevolg van:

- a. het steeds toevoegen van een nieuwe jaarschijf van levensduur verlengend onderhoud en
- b. door de stijging in de uitgaven van levensduur verlengend onderhoud vanwege de ouder wordende stad.

grafiek 1: Ontwikkeling exploitatie- en kapitaallasten uitgaven maatschappelijk nut

*€ 1.000

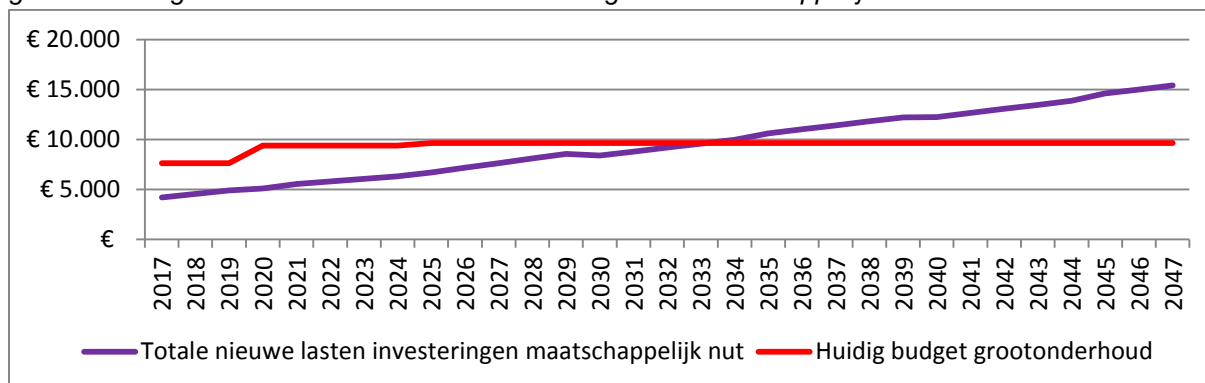
Uit de grafiek komt naar voren dat:

- de onderhoudsuitgaven openbaar gebied (levensduurbehoudend en levensduur verlengend < € 100.000) een budget vragen van € 4,2 mln. per jaar (groene lijn);
- het totaal aan lasten van € 4,2 mln. in 2017 door de oplopende kapitaallasten in de tijd toeneemt tot € 10 mln. in 2035 en op langere termijn (2065) doorgroeit naar ongeveer € 20 mln. per jaar (paarse lijn).

In grafiek 2 wordt het budgettaire effect van de nieuwe methodiek van deels activeren vergeleken met de huidige in de begroting opgenomen budgetten.

grafiek 2: budgettaire effect activeren van investeringen in maatschappelijk nut

*€ 1.000

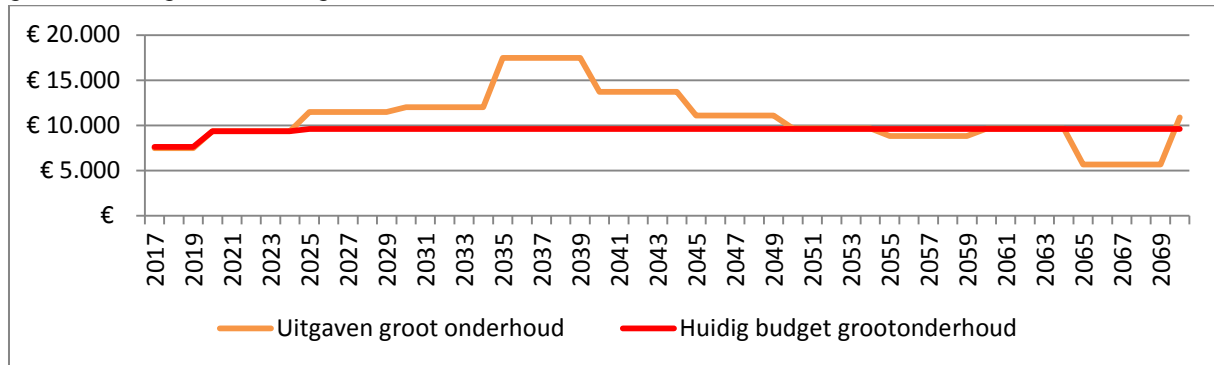

Uit de grafiek komt naar voren dat het activeren van investeringen in maatschappelijk nut in de periode 2017 – 2034 tot een voordeel voor het begrotingssaldo leidt: het verschil tussen het huidige budget (rode lijn) en de nieuwe lasten (paarse lijn). Na 2034 zijn de lasten in de nieuwe situatie hoger.

Deze hogere lasten worden veroorzaakt door de oplopend onderhoudsuitgaven vanwege het ouder worden van de stad. Hierdoor komen steeds meer onderhoudselementen in het openbaar gebied aan het einde van hun levensduur. En dan vooral elementen met een relatief lange afschrijvingsduur van 30-50 jaar (voornamelijk de wegen).

Dit gegeven is ook in 2014 bij de raad onder de aandacht gebracht. Destijds is een doorkijk gegeven van de na 2025 verder oplopende uitgaven. Die oploop op termijn legt zonder aanvullende dekkingsmaatregelen een relatief groot beslag op het begrotingssaldo. In onderstaande grafiek is het verloop van de verwachte uitgaven voor groot onderhoud openbaar gebied weergegeven afgezet tegen het budget in de meerjarenbegroting 2017-20/doorkijk 2025.

grafiek3: budgettair effect groot onderhoud zonder activeren

Uit de grafiek komt, zoals ook eerder in 2012/14 aangegeven, naar voren dat zonder aanvullende maatregelen het begrotingsbeeld vanaf 2025 sterk negatief en schoksgewijs wordt beïnvloed. Om de op langere termijn hogere uitgaven van onderhoud voor het begrotingssaldo beheersbaar te houden is in 2014 voorgesteld de mogelijkheid te onderzoeken om een beperkt deel van de onderhoudsuitgaven voor groot onderhoud (het wegenonderhoud aan de H-structuur) vanaf 2025 te activeren en deze uitgaven in de tijd te spreiden als meerjarige kapitaallast in de begroting. Hiermee zou de piek in de onderhoudsuitgaven worden opgevangen. En op (veel) langere termijn zou bij het dal in de onderhoudsuitgaven indien mogelijk vervroegd kunnen worden afgeschreven.

De financiële oplossing van het 'scenario 2014' was gebaseerd op de beleidsvrijheid die gemeenten hebben om investeringen in maatschappelijk nut wel of niet te mogen afschrijven.

Met de wijziging in de BBV is de beleidsvrijheid van wel/niet mogen activeren van investeren in maatschappelijk nut afgenomen. De vrijheid om te *mogen* activeren is veranderd in een *verplichting* om te activeren.

Uit de in deze bijlage gepresenteerde uitwerking van het activeren van levensduur verlengend groot onderhoud komt naar voren dat de lasten van het (toenemend) groot onderhoud in het openbaar gebied meer over de tijd worden verdeeld en dat de begrotingsdruk geleidelijk in plaats van schoksgewijs en fors toeneemt. Op de korte termijn (2017-2034) is sprake van lagere lasten dan in de begroting/financiële doorkijk geraamd.